

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Újhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyitlterben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termékért szerint egy négyszög centim
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár
kedvezmény.

Kossuth Ferenc Bécsben.

— febr. 14.

(dr.) Ha egyelőre nem is kor-
szakalkotó, de mindenesetre fon-
tos jelentőségű politikai tény
Kossuth Ferenc megjelenése a
király előtt. Sok és nagy remé-
nyeket fűzött e kihallgatáshoz az
ellenzék, kétes aggodalommal né-
zett eléje az ország, melynek
eddig nem volt alkalma arra,
hogy pozitív alakban lássa a
többségre jutott ellenzék műkö-
désének eredményét.

Reményeiben talán csalódott
az ellenzék, de föllélegzett az
ország. Az ellenzék kivívta azt,
hogy a gazdasági önállóságot
nem ellenzi a korona, legalább
annak fokozatos előkészítése elé
nem fog akadályokat gördíteni;
de a hadügyi álláspontjából en-
gednie kell, mert a király föl-
tétlen hiva a közös hadseregnek,
mint a kettős birodalom nagy-
hatalmi alapföltételének s csak
azokat az engedményeket haj-
landó megadni, amit Tisza utján
már kilátásba is helyezett.

Lényegében ez a vasárnapi
audiencia eredménye; de tanu-
sága annál több vagyon. Min-
denekelőtt talán belátja az el-
lenzék, hogy az ideális önálló
Magyarország teljes kialakulásá-
nak még most legyőzhetetlen aka-
dályai vannak, s hogy a szabad-
ságharc leveretése után még ma

sem vagyunk abban a helyzet-
ben, hogy az akkor fegyverrel
kierőszakolt szabadságot békés
uton szerezhethők meg nemze-
tünknek. Haladni haladtunk ugyan.
A föltétlen uralomhoz szokott
Ausztia végre belátta, hogy hal-
talmatlan tényező és nem „Provinz”
vagyunk a „Gesamtmonarchie”-
ban s hogy köztünk és az ő apró-
eseprő államcsókái között lényeg-
es különbség van.

A másik tanúság pedig az,
hogy nem érkezett még el az az
idő, midőn az ellenzék elveinek
teljes föntartásával az ország
kormányzásának élére állhatna.
Főadatát, melynek fontosságát
sem Bécs, annál kevésbé né-
pünk kétségbe nem vonhatja,
még nem oldotta meg; neki te-
hát maradnia kell továbbra az
ellenzéken, mint élő lelkiismeret-
nek, hogy az időleges kormányok
működését ellenőrizze s önál-
lóságunk teljes kialakulását elő-
készítse. Pillanatnyi sikerét a
nemzetre nézve gyümölcsözővé
csak így teheti s ez eredmény-
nek mindenkor elég szép és föl-
emelő.

Van azonban ennek a kihal-
gatásnak egy másik tanúsága is.
Ez elégtétel mindazoknak, akik
eddig a hatvanhetes kiegyezés
alján akarták kiépíteni önállósá-
gunkat lassabb, de nem kevésbé
méltánylandó működésükkel. Ta-
lán belátja végre az ellenzék is,

hogy nem közönséges munka
Ausztia túlkapásaitól megóvni
az országot. Ausztia a szabad-
ságharc leveretése után bizonyos
rendelkezési jogot formált magá-
nak Magyarország fölött s egé-
szben természetes dolog az ő fel-
fogásuk szerint, hogy minden
olyan törekvésnek útját kell ál-
lani, amely e rendelkezési jogot
esorbíthatná. Külső és belső kény-
szer alapján az olasz-porosz há-
boruk után engednie kellett
nyugyan, de ez csak látszólagos
volt s a kiegyezés pontjait Bécs-
ben sohasem vették egész ko-
molyan. Elgondolhatjuk tehát,
hogy a kiegyezés alapján álló
kormányoknak mennyi intrikával
kellett megküzdniük, ha a ki-
egyezés minden pontját érvénye-
síteni akarták. S hogy nem vé-
geztek hiábavaló munkát, azt a
mai napig elért eredmények
s Ausztia gondolkozásmódjának
megváltozása s mostani tartózkodó
félelme igazolja legfényesebben.

Mindegyik kormány iparko-
dott a hozott anyagi áldozatokért
valami, nemzetünkre nézve érté-
kes engedményt kicsikarni s e
tekintetben Tisza kormánya sem
maradt a többi mögött, sőt elfo-
gultság nélkül itélve, talán a
legtöbb vívmánnyal épen ez di-
ceskedhetett. Nem is ez, hanem
a belső reform egyik szerencsét-
len eszköze volt oka bukásának,
amely eredményében egész nem-

zeti életünkre jótékony hatással
volt. Meggyőződött a nemzet a
parlamentari reform sürgős voltá-
ról; olyan többségre jutott az el-
lenzék, hogy az eddigi lassu ha-
ladást önállóságunk felé meg-
gyorsíthatjuk; szükségét érezte
a király annak, hogy a nemzet
régii vágyait személyesen meg-
hagassa s azok jogos voltáról
meggyőződjék; kilátásba helyezte
a gazdasági önállóságot, a vá-
lasztói jog reformálását és a kö-
zös hadsereg magyar részének
nemzeti jeleggel való fokozatos
fölruházását.

Ezek azok az eredmények,
melyek harminc évi alkotmányos
aera után a helyzetnek mostani
alakulása következtében a meg-
valósulás küszöbére jutottak. De
azok előkészítésében egyforma
munkát végzett Magyarország
minden pártja, mert ha névben
és eszközökben különböztek is
egymástól, midnyájan ugyanazon
cél felé iparkodtak, melynek
ideális netovábbja e szavakban
nyer kifejezést: önálló, független,
boldog Magyarország!

— febr. 14.

A politikai helyzet. Politikai kö-
rökben elterjedt hírek szerint And-
rássy Gyula gróf most várja a meg-
hívását Bécsbe. A király ma Tisza
István grófot fogadta. Tisza fölmene-
telének célja megállapítani azt a ki-
rályi kéziratot, melylyel az új ország-
gyűlés összeültét teszik lehetetlenné,

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

A tokaji borról.

Ötvenöt olyan község van Ma-
gyarországon, melynek a nevében a
szőlő szerepel.

A sok Kis-, Nagy-, Alsó-, Fel-
ső-Szöllős, Szöllőalja, Szöllőkalja, Szöl-
lőkút, Szöllőpatak, Szöllős-Ardó, Szöl-
lős-Csigerét, Szöllős Györök, Szöllős-
Ittvarnok, Szöllős-Kislak, Szöllős-Pá-
koz, Szöllős-Végardó, Szöllőség, Szöl-
lőske, Szöllőlapos, Szöllőtelep, Szöl-
lővölgy, Szőlőhegy, stb. nevű régi
községek azt bizonyítják, hogy hazánk-
ban ősrégi időktől kezdve mivelik a
szőlőt. Sőt több mint valószínű, hogy
mikor őseink elfoglalták ezt a földet,
már sok virágzó szőlőtelep volt itt.
Hogy a délvídeken már Probus római
császár telepített szőlőt, az történelmi
tény. Régi okmányainkban is igen
gyakran akadnak Szöllős nevű köz-
ségek, melyeket annak az időnek
ortográfiaja szerint Scelleusnau, Sce-
ulleusnak, Zoulossnak, Zewlewsnek
írtak.

A szent-benedekrendi apátságok
1075-ből és 1124-ből kelt alapító leve-
leiben a Bars vármegyei Terra Seol-
leusról tételik említés. Nyitrából 1112-
ből ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-
ból ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-
ból ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-
ból ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-
ból ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-
ból ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-
ból ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-
ból ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-
ból ismerünk egy Villa Zouloss-t Za-

származó okmányokban találkozunk
a Zeulens és Zeulos nevekkkel, a So-
mogy vármegyei Szöllősről 1431. és
1432-ben tételik említés s így to-
vább; a veszprémi Nagy-Zew-lews
1468-ban a vásónkői várhoz tartozott,
míg a komáromvármegyei Zeules
1459-ben a tatai várnak volt tartozéka.

Erdélyben II. Geyza alatt beván-
dorolt németalföldiek a gyümölcsfák
mellett szőlőt is ültettek Arad vár-
megyében. III. Béla idejében a mok-
rai és galsai promontoriumok már lé-
teztek; a végül az erdélyi püspök a
XIII. században Medgyesen a bor
után is szedett tizedet.

De bármi nagy hirre tettek is
szert idővel az aradhegyaljai és er-
délyi borok, meg sem közelíthették a
Tokaj-Hegyalja dicsőségét, melyről
krónikás és költő bizonyára még a leg-
későbbi századoknak is fog regélni.

Az ottani szőlőmivelés emelésé-
hez hozzájárult már IV. Béla által,
hogy a tatárok visszavonulása után
olaszokat telepített Zemplénbe, kik a
tokaji hegyet is beültették az áldásos
szőlővenyigével. A zempléni bortized
1271-ben bizonyára már számot tett,
mikor azt V. István az egri bispök-
nek odaajándékozta.

De az valódi virágzásnak csak az
Anjouk kurában indult, midőn 1380-
ban 10,000 arany jövedelmet biztosít-
ott az egri bispöknek.

E korban építettett gerényi Dru-
geth László a pálosoknak a régi Ung-
vart kolostort és megajándékozta őket

szántóföldekkel és szőlőkkel. E kor-
ban borászkodott a Salernoból beván-
dorolt Drugeth János nádor oly siker-
rel, hogy végrendeletében borának
akóját legalább is 300 márkát érőnek
mondhatta, holott ez időben (1434)
egy márká 360 fillérből állott és 4
aranyval egyenértékű volt.

A tokaj-hegyaljai szőlőmivelés
legtöbbet köszön kétségtelenül Nagy
Lajosnak, mert ő volt, ki nápolyi had-
járatai alkalmából behozatta a hazai
Furmitunk dicsőségét a Furminnaum
venyigéjét, melyet már Horatius kor-
ában összehasonlítottak a flernumi-
val: beültetvén vele Tokaj vidékét;
valaminthogy Nagy Lajos korában
lön szőlővel beültetve a Szilágyság,
s az Ermellék is, hol az olasz
Boce d'oro mint bakator indigenatust
nyert.

A hagyomány szerint Draskovics
György pécsi püspöknek köszöni hó-
ditását, ki a tridenti zsinat alkalmá-
val (1562) hosszasan észlelte, mily
nagyra vannak az egyháznagyok a
Lacrymae Christinek nevezett Vezuv
borával s kijelenté, hogy van neki
ennél különb bora. Még a pápa is
megízlelte a magyar püspök borát és
elragadtatva kérdé tőle, hogy hol te-
rem ez a felséges nedű? Magyarország,
felelé a püspök. És melyik
vidéken e boldog országnak? kérdé
tovább a pápa.

Egy kis faluban, melynek neve
Tállya.

Erre a pápa egy szójátékkal fe-

lel: Summum Pontificem Talia vina
decent! mely elmés mondás annyit
jelent, hogy ilyen bor vagy a tállyai
bor érdemes arra, hogy azt a pápa
fogyaszssa. IV. Pius e mondásával
megalapította a hegyaljai asszubernak
híret, melyet egészen II. Rákóczi
Ferenc koráig „tállyai bor” néven is-
mert a világ, csak azóta nevezük
gyűjtőnévvel, „tokaji”-nak, melynek
még a nevéből is meggyőzőly a né-
met, ki a tokaji asszut a világ első
gyógyborának vallja.

Régi diák közmondás: De gus-
tibus non est disputandum . . .

Erre kell önkénytelenül gondol-
nunk, ha azt olvassuk, hogy Nagy
Lajos a bortizedet a királyi asztal
részére Szabadszálláson szedette.

Ha annak okát fürkészzük, az-
zal válaszolunk, hogy vagy az ottani
borok igen kitünő minőségűek lehet-
nek, vagy pedig, mi valószínűbb,
őseink izlése más volt a mostaninál.
Annyi különben tény, hogy a közép-
korban sok helyütt az urak szíve-
sebben itták a karcos ujbort, az ó-
bort átengedvén szolgálknak.

De hát qui bene distinguit, bene
docet. Ha ó-borról van szó, mit a
cselédséggel ittattak, nem szabad régi
aszuborra, hanem a hiányos kezelés
következtében többé-kevésbé elrom-
lott borra kell gondolnunk, melylyel
szemben a még pezsgő, ifjú „rampás”
természetesen nektár számba mehetett.

M. H.

ha a törvényes határnápra az új kormány nem volna együtt, amint előreláthatólag nem is lesz együtt. Valószínű, hogy ebben a kérdésben a királyi egyet fog érteni a Tisza-kabinet legutóbbi minisztertanácsának felfogásával és meg fogja adni Tiszának a felhatalmazást, hogy az országgyűlést elnapolja, mielőtt összeülne és megalakulna, azután Andrassy Gyula gróf kerül sorra. Ezen királyi kihallgatás után szándéka fölkeresni a szabadelvű párt vezérleit, Hódossy Imrét, Falk Miksát, Dániel Ernő bárót, Láng Lajost, Nagy Ferenczet, Széll Kálmánt, Hegedüs Sándort és megkíséríti magához láncolni mindazokat, a kik Tisza István grófot nem követik az ellenzékbe. Ezekkel együtt fog kidolgozni egy programot, kizárólag 67-es alapon. Szóval megalakít egy új Deák pártot. Ez esetben a mostani külön pártállások megszüntetésével, kialakulna a szabadelvű párt említett tagjaiból, a diszidensekből és a 67-es párttagokból egy többség, melyet Andrassy kormányozni kíván. Ez a kabinet első sorban elintézné a következőket: 1. Lex-Daniel elejtése. 2. Költségvetés. 3. Ujjoncok megajánlása. Német kereskedelmi szerződés becikkelyezése. 5. Választási reform. 6. Házaszályrevízió. — Közjogilag a kabinet fentartja a 67-es alapot, de az önálló vámtérület elvi alapján áll: ezt programjában kijelenti, valamint azt is, hogy nemzeti irányban mindent meg fog tenni, amit a 67-es alap liberális értelmezésben megenged. Katonai téren nincsen semmi engedmény, hanem megáll az, amiben Gróf Tiszával már megállapodtak. — A tényleges nyereség a függetlenségi párt számára az lesz, hogy az eddigi rendszer vezetői végleg letűnnek, hogy a függetlenségi párt tényleges részt vesz az ország kormányzásában és hogy kapunk új választási törvényt, mely kiküszöböl minden korrupciót.

Peticio. A sátoraljaujhelyi választókerület szabadelvű pártja dr. Buza Barna megválasztása ellen petícióval él s annak beadásával dr. Mezei Mór fővárosi ügyvédet bízta meg. A megbízatás folytán dr. Mezei Pál az előzetes adatok és információk beszerzése céljából pár napig Sátoraljaujhelyben időzött.

Megyebizottsági tag választások. Zemplénavarmegyében, folyó hó 15-én lesznek a megyebizottsági tagok választásai. A választások az eddigieknél sokkal érdekesebbeknek és küzdelmesebbeknek ígérkeznek, a mennyiben a függetlenségi párt megszemélt küzdelemre készül jelöltjei megválasztása érdekében. Sátoraljaujhelyben a négy megüresedett megyebizottsági tagsági helyre az ellenzék dr. Székely Albertet, *Petsár* Gyulát, *Móré* Danielt és *Rein* Istvánt jelölte a 77 ellenzéki férfi közül, kik értesülésünk szerint — a megyebizottsági tagságra aspiráltak. A küzdelemelőrelátatalag hevesnek ígérkezik, amennyiben a közönség nagy része s a sátoraljaujhelyi szabadelvű párt a most kilépettek újbóli megválasztása mellett foglal állást. Kiléptek négyen és pedig *Dokus* Gyula, *Székely* Elek, *Schmidt* Lajos, *Halász* József.

Az „új párt“ alakulása Nagymihályban. Mint a F. Z.-ből olvassuk: a nagymihályi választókerületben az „új párt“ legközelebb meg fog alakulni. *Bánffy* programjának Nagymihályban sok híve van és ezek elhatározták, hogy akcióba lépnek. Most gyűjtik a tagokat és a tavasz folyamán a pártívek megalakítják az „új pártot“-ot. Az alakuló gyűlésre állítólag maga *Bánffy* Dezső is lejön.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

A közigazgatási bizottság ülése.

— febr. 14.

Zemplénavarmegye közigazgatási bizottsága tegnap, f. hó 13-án tartotta meg február havi rendes ülését. A bizottságban — immár újból üres lévén a főispáni szék — *Dokus* Gyula alispán elnökölt. A bizottság tagjai közül megjelentek: *Andrassy* Sándor gróf, *Meczner* Béla, *Nagy* Barna, *Vladár* Emil választott bizottsági tagok. Szakelőadók voltak: *Thuránszky* László főjegyző, dr. *Szirmay* István tiszti főjegyző, *Somogyi* Bertalan t. alügyész, *Karsa* Ferenc h. árvaszéki elnök, dr. *Löcherer* Lőrinc tiszti főorvos, *Mauks* Endre kir. pénzügyigazgató, *Somossy* András dr. kir. ügyész, *Beregszásy* István kir. tanfelügyelő, *Hönsch* Dezső műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője.

Az elnökölt alispán megnyitván az ülést, bejelentette, hogy őfelsége a király *Szinyei-Merse* István főispánt saját kérelmére felmentette állásától. Ezzel kapcsolatban felolvastatta a távozó főispánnak a bizottsághoz intézett bucsulevelét, amit a bizottság sajnálattal vett tudomásul.

Az alispán havi jelentése kiemelte, hogy a lefolyt általános képviselő választások alatt nagyobb mérvű erőszakoskodások és rendellenességek miatt panasz nem tétetett. — *Nagy* Barna bizottsági tag ezzel kapcsolatban kérdést intézett az alispánhoz, hogy a választási mozgalmak alatt felfüggesztett községi előjárók ügye mely stádiumban van és mily alapon lettek az illetők fegyelmi eljárás alá vonva és felfüggesztve. — Az alispán érdemleges választást a legközelebbi ülésen fogja előterjeszteni.

A szakelőadók jelentéseiből különös figyelmet érdemel a pénzügyigazgató előterjesztése, ki beható tanulmány tárgyává tévén a vármegye területén a pénzügyi közigazgatást, egy terjedelmes memorandumot terjesztett a bizottság elé. Ebben a községek 4 csoportba vannak beosztva. Az első csoportba tartoznak azok a községek, melyeknek pénzügyi adminisztrációjuk kifogástalan, a másodikba azok, a hol fordultak ugyan elő kívánalmak, de ezek pótolhatók, míg a harmadikba a kifogás alá eső, de megtorlást még nem igénylő községek oszthatók be, a negyedikbe pedig azok, melyeknek pénzügyi adminisztrációjuk már a megtorló intézkedéseket is indokoltá teszi.

Terjedelmesen ismertette a kir. pénzügyi igazgató Sátoraljaujhely r. t. város adókezelését is és ezt olyannak tüntette fel, a hol sürgős és gyökeres orvoslásra van szükség. Röviden szólva: városunkban az adóügy kezelése — jelentés szerint — minden kritikán alóli, ugy annyira, hogy a bizottság indokoltan látta, miszerint a fegyelmi eljárást a város adókezelésével megbízott összes tisztviselők ellen elrendelje. A fogyasztási adók szabályellenes kezelése miatt elrendelte még a bizottság a fegyelmi eljárást a sebinyei és izbugyaradványi előjáróság ellen is.

Az ülés — az összes ügyek elintézése után — déli 1 órakor ért véget.

Lelkészi beiktatás.

Bodrogolászai, 1905. febr. 13.

A bodrogolászai róm. kath. hívek e hó 12-én nagy örömmünnepet ültek, mert e napon iktattatott be hivatalába az újonnan kinevezett első plébánosuk, *Varga* János volt sátoraljaujhelyi s. lelkész.

Ugyanis gróf *Lónyay* Elemérné, *Stefánia* királyi főhercegnő belátva azt, hogy Bodrogolászai, a szomszéd Bodrogzsádai és Bodrogsára társközségekkel egyetemben elég hívekkel és megfelelő alapvagyonnal bír arra nézve, hogy a tolcsvai pa-

rochiától külön elszakadva új anyaggyá alakuljon. A kassai egyházmegye érdemes püspöke tekintetbe véve, hogy az új szép történelmi multtal bíró Bodrogolászai község, a még *Báthori* István által a Paulinuskóltól elvett s jelenleg a hívek áldozatkészségéből újonnan átalakított és tiszta faragott kőből épült monumentális templommal rendelkezik, a királyi főhercegnő kívánságát teljesítette és a hitközséget állandó anyaggyá emelte.

Az új plebános előzetes fogadtatása is már impozáns volt. Az állománál *Saenger* Árpád jószágigazgató, a községi előjáróság és a hitközség vezérő férjai, *Szemán* Mihály egyháztanácsos lelkes felköszöntőjével ünnepélyesen fogadták az új plebánost és azt az udvari fogatokkal kísérték csinosan berendezett lakására.

A valódi ünnepély, amely vasárnapra esett, az ez alkalomra fényesen felszított templomban folytatódott le. A templom ajtójánál a hitközség részéről: *Burde* Elek állomási főnök, a polgári község részéről pedig *Szabó* Gyula körjegyző szép beszédekkel fogadták az új plebánost, mely alkalommal *Szabó* Matild iskolás leánya üdvözlő versecske kíséretében virágcsokrot nyújtott át a lelkiatyának.

Az Istentisztelet kezdetén szószékre lépett az új plebános s nagy szabásu megható beszédet mondott. Beszéde közben éltette a pápát, a királyt, a híveket, a grófi párt, mint kegyuraságot, de különösen hazánk gyöngyét, *Stefánia* királyi főhercegnőt, végezetül áldást osztott a hívekre.

Délben a hitközség, *Szabó* Gyula körjegyzővel élén a községhez nagy tanácsstermében az új plebános tiszteletére nagy ebédet rendezett, amelyen egy a vidékről meghívott vendégek, valamint az ottani intelligencia részt vettek.

A kedélyes ebéd után több tósztot mondtak. *Mitró* György gk. lelkész köszöntötte az új plebánost, *Szánthó* István ev. ref. lelkész a hitközséget, *Burde* Elek a jelen volt három lelkészt, az új plebános *Saenger* Árpád jószágigazgatót és családját, *Szabó* Gyula körjegyző a hazát és *Kárpáti* Péter a grófi párt, mint kegyuraságot éltette.

A kedélyes ebéd csak késő este ért véget.

HIREK.

Lujza.

Sátoraljaujhely, 1905. febr. 14.

Mily különös keveréke a jónak és rossznak az asszony! kiált föl *Madách* az *Ember* tragédiájában...

Induljunk ki egy különös esetből, a *Montignoso* grófnő kalandos életéből, vagy ha jobban tetszik a szó: a botránnyából. Okoskodásunkban enyhítő körülményül álljon legelő, hogy egy speciális familiával állunk szemben.

A szász udvar nagy botránnyából esztendőök óta táplálkozik a világsajtó. Minél mohóbban kapja föl a kínálkozó szenzációkat, annál többet termel a szász udvar, mintha csak szolgálatába állt volna az európai botránnyok krónikáinak.

Még élénken emlékeztünkben él a feltűnően szép francia nyelvmester: *Giron*. Az lett volna e férfi nemes hivatása, hogy meghódítsa a francia kulturának és nyelvének a szász trónörökös gyermekeit. E helyett meghódította a titkos szerelem rejtelmes útjain a szász trónörökös feleségét: *Lujzát*.

A botránnyban szereplők közül egy számalomra méltó ember volt

csak: a férj. Koronájának fényét borus szerelmét, boldogságát, melyre emberileg joga volt, orvul meglopták. De csakhamar feltűnt a lát-határon egy szenvedő női arc is, a *Lujzáé*. Az anyáé, akit eltiltottak gyermekeitől és óh! akit megesezt az a sérelem is, hogy szent karácsony napját rideg magányban, szivettépő, egyhangu bűnbánásban, a legkeserűbb emlékezők, között egyedül kellett eltöltenie!

A világot megtévesztették az asszonyi könyvek és már hallatszot-tak a hangok a jószivekből, amelyek felzudultak a férj ellen, aki ennyi bűnbánás látására sem indul meg. De mit hozott a jövőndő? Ki sem tavaszodott, jóformán el sem felejtették még *Giron* — óh a szász királynő nagyon hamar elfelejtette! — és ime a horizonton feltűnt egy ifju olasz arisztokrata, akiről a botránny-krónika megjegyzi hogy daliás, szép férfi, s nagyon közel jutott a *Lujza* szívéhez...

Hát már most itéljenek Önök! Itéljenek a nem tulságosan nehéz kérdések fölött, hogy a szász király volt-e kegyetlen, *Lujza* volt-e a jó anya és csakugyan olyan nagy *Don Juan* volt-e *Giron*?

Terrington! előbb is jelentkezhetett volna az a fiatal mágnás, de sok kételyt eloszlatott volna!

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Hódossy* Béla sárospataki állami tanítóképző intézeti rendes tanárt a sárospataki áll. elemi iskolai tanítóképző intézethez igazgatóvá nevezte ki.

— **A „Zemplénavarmegyei Kazinczy-kör“ estélye.** A Zemplénavarmegyei „Kazinczy-kör“ 1905. évi febr. hó 15-én este 6 órakor a vármegye-háza nagytermében házi estélyt tart a következő műsorral: 1. a) Kis galamb b) Rózsaszál. Részlet a „János vitéz“ dalműből énekl: *Gyulay* Károlyné. 2. Költemények irta s felolvassa: dr. *Miklós* Elemér. 3. Régészeti ösmertetés dr. *Székely* Albert. 4. Magyar dalok cimbalmon játsza: *Stépan* Aladár. — Február hó 20-án pedig a helybeli vonós-négyes társaság előadása a vármegye-háza nagytermében. Rendezi a „Kazinczy-kör.“ Kezdeté este 6 órakor.

— **Halálozás.** Cs. *Buday* Ákos, kisszebeni gyógyszerész f. hó 10-én elhunyt. A gyászír általános részvételt keltett Sátoraljaujhelyben is, hol az elhunyt sok jó ismerőse és barátai vannak; közöttünk élte le fiatalágát, majd később mint a sátoraljaujhelyi 3-ik gyógyszerész jognyertesé itt alapított családot és itt telepedett meg. Ezelőtt mintegy öt évvel itteni gyógyszerértárát a jelenlegi tulajdonosára, *Kádár* Gyulára ruháztatta s Kisszebenben vett gyógyszerértárt, ott élt halála napjáig boldog családi életet. Az elhunyt szerető neje, szül. *Fejes* Ilona és öt árván maradt gyermeke siratja, míg *Fejes* István helybeli esperes-lelkész benne vejét vesztette el. A család részéről a következő gyászjelentés lett kiadva: Alulírottak a maguk és nagyszámú rokonság nevében is fájdalom-telt szívvél jelentik a legjobb férj, apa, testvér- és rokonnak: esikmői *Buday* Ákos okl. gyógyszerésznek, Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága és Kisszeben rend. tan. szab. kir. város képviselőtestülete tagjának folyó hó 10. napján esti fél 8 órakor, 48 éves korában, boldog házasságának 17. évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó hó 13. napján délután

fél 4 órakor fognak a kisszebeni sirtokban, a róm. kath. vallás szertartása szerint, örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 14-én d. e. 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban az egek Urának bemutatni. Kisszeben, 1905. évi február hó 11-én.

— Dr. Fényes Samu felolvasása.
Dr. Fényes Samu a sátoraljaujhelyi munkásság meghívására f. hó 12-én d. u. 5 órakor a „Magyar Király” szállóban társadalom-tudományi felolvasást rendezett. Kassáról dr. Maléter István városi bizottsági tag kísértte el, aki a természettudományok és a szociális kérdések iránt nemcsak érdeklődik, hanem alapos tanulmányaival maga is lelkes művelője. Az ujhelyi szociáldemokrata-párt előkészületeket tett, hogy a jeles fölovasót, akit kiváló írói és tudományos művelői híre már megelőzött, méltó ünnepélyességgel fogadja az ujhelyi kisállomáson. A munkásság és a polgárság vezetői nagy közönség élén várták is a kisállomáson, de Fényes Samu tévedésből a központi pályaudvaron szállt ki, úgy hogy a tervezett fogadtatás elmaradt. A felolvasás színlhelye a Magyar Király szálló nagyterme volt. Már jóval öt óra előtt szorongásig töltötte meg az 500 ember befogadására alkalmas termet a munkásság és az intelligens közönség, amely százával törekedett a terembe, hogy a kiváló írónak eredeti tárgyánál fogva is rendkívül érdekesnek ígérkező szabad előadását meghallgassa. Várakozásteljes esendben lépett a felolvasó az emelvényre, ami jel volt arra, hogy a közönség percekig tartó lelkes ovációval tüntessen mellette. Azután a szociáldemokrata-párt elnöke Baticz Gyula, építőmester mutatta be rövid felszólalásban Fényes Samut. Fényes Samu azután másfél óra szabad előadásban fejtegette az egységes világszemléletet, a monizmus filozófiáját. A zseniális férfi olyan világosan, olyan közvetlenül, olyan egyszerű, meggyőző erővel és hatalmas előadó képességgel fejtegette a legrelevánsabb tételeket, hogy az ilyenekhez nem szokott közönség elragadva esüggött az előadó ajkán. Előadása befejeztével percekig tartó éljenzésben tört ki a nagyszámú közönség, amely nem tudott betelni Fényes gyönyörű előadásával úgy, hogy Baticz Gyula alig tudott a munkásság hálájának és elismerésének kifejezésére szavakat találni. A felolvasás után a függetlenségi kör meghívta helyiségeibe, ahol késő éjjelig maradt együtt a társaság a legjobb kedvben. Fényes tegnap f. hó 13-án reggel tért vissza Kasára.

— A katolikus kör bálja. A sátoraljaujhelyi katolikus olvasó-kör folyó hó 12-én tartotta meg táncmulatságát a városi színházban, mely alkalomból az összes páholyok, valamint a színház terme egészen megtelt mulatni vágyó közönséggel. A bálon mindvégig fesztelen jó kedv, kitünő hangulat uralkodott, mely a táncoló párokat reggelig együtt tartotta. Mikor más bálóknak vége szakad, ezen a mulatságon még reggel is annyian járták a csárdást Jónás Jancsi bandája előtt, mintha akkor fogtak volna a supé-csárdáshoz. A szép és fölötté látogatott táncmulatság a kör alaptökejét is tetemesen gyarapította. A nagy kiadások dacára körülbelül 300 korona tiszta jövedelem marad a körnek.

— Drogueria Sátoraljaujhelyben. A belügyminiszter Hrabóczy Kálmán volt garamszentkereszti gyógyszerésznek megengedte, hogy Sátoraljaujhelyben gyógyszeráru kereskedést nyithasson. Eddigélé már mindennemű üzletből van bőven nálunk úgy, hogy az utcák oldalai üzletekből állanak s a legkisebb utcácskában is van 3-4 bolt, de gyógyszeráru kereskedésünk még eddig nem volt, igaz hogy szükség sem volt arra, mert még nincsenek olyan intézményeink, melyek gyógyszereket

nagy quantumokban igényelnének; a vármegye területén működő gyógyszerárak pedig szükségleteiket mindig szivesebben szerzik be a fővárosból, mint vidékről, hogy tehát az új kereskedésnek lesz-e jövője, az kétséges.

— A sátoraljaujhelyi izr. leányegyesület által f. évi febr. hó 25-én a vármegyei háza nagytermében rendezendő hangversenyvel egybekötött, jótékonycélu, zártkörű táncmulatságra a meghívók most küldetnek szét. A hangversenyen közreműködők között ott látjuk: dr. Goldberger Izidort s Falk Mina, Bettelheim Paula, Werner Sárika, Perlstein Luiza és Fried Etelka kisasszonyokat. — A mulatság minél sikerültebb létrehozatalán pedig dr. Haas Bernátné díszelnöknő, Egri Etelka elnöknő, Fried Etelka alelnöknő és Falk Mina titkár, továbbá Bettelheim Berta vig. biz. elnök és Halpert Erzsike vig. biz. titkár fáradoznak. Belépődíj személyenként 2 kor., családjegy 4 kor. Tekintettel a jótékony célra, felülfizetések köszönettel fogadtatnak. — A mulatságnak nagy sikert jósolunk.

— Sárospataki öröme. A sárospataki járás visszállítása és kikerekítése alkalmából a város előjárósága f. évi febr. hó 12-én déli 1 órakor a városháza dísztermében örömlakomát rendezett.

— Városi tisztviselők fizetésrendezése. Nem az ujhelyi városi tisztviselőkről van szó. Azok várhatnának addig a bizonyos általános fizetésrendezés eljöveteleig, amely talán a közeli tiz esztendő leforgása alatt meg fog valósulni. A kassai tisztviselők nem olyan mostoha gyermekei a városnak, mert ott — bár jó ideig huzódott az ügy — a fizetésrendezést elhatározták. A pénzügyi bizottság az összes tisztviselő fizetésének megjavítására 20,000 korona megszavazását ajánlja a közgyűlésnek. Ezzel a fizetésrendezéssel azonban — bár a tisztviselők most is jobban vannak fizetve, mint az ujhelyiek és Kassa város megélhetési és lakbérviszonyai is kedvezőbbek, mint nálunk, — még nincs véglegesen elintézve a város tisztviselőinek fizetése. Még csak ezután kerül a sor a tisztviselők méltányos javadalmazásának megszavazására.

— Birtokvásárlás. Gróf Sztáray Gábor oroszokai birtokát az erdősegek kivételével egy parcellázó társaság 150.000 koronáért megvette. A birtok eldarabolva, oroszokai, sztárai és krivostyáni gazdáknak fognak eladatni.

— Vasúti állomás kibővítése. A nagymihályi vasúti állomási épület az év folyamán bővítve lesz, a keresk. miniszter az építkezést már el is rendelte, úgy hogy az április havában kezdetét veszi és az új épület még e nyáron a közönség rendelkezésére lesz boesátva — ideje is lenne már, hogy ennek a forgalmas és fejlődő városnak szűk és ronda vasúti állomása az igényeknek megfelelőleg kibővítessék.

— Gyász hírek. Gulovics Ágoston petrikai gk. lelkész január hó 28-án elhunyt. — Rieder Engelberg 48-as nemzetőr-hadnagy f. évi február hó 12-én Budapesten elhalt; Rieder Ferenc vármegyei hivatalnok az elhunytban édes atyját gyászolja.

— A varannói „Erzsébet nőegylet” hangversenye f. hó 11-én lett megtartva. A szereplők mindegyike teljesítette feladatát. A program kiemelkedő pontjai voltak: Tomaskó Szerén énekszóloja. Gaál Sárika szavalata, Ureczky Sándorné és Zseltvay Ida zongora játéka, de nagy tetszést aratott az egy felvonásos vígjáték, melyet Werner Emma, Alexander Leopoldina, Diószeghy és Horgonyi adták elő. Ureczky Sándor monológja

is sok tapsot kapott. Végül a dalárda két darabja keltett köztetszést. Bőven kijutott a tapsból és kihívásból minden szereplőnek, amit méltán mindnyájan meg is érdemeltek. De Strumpf Pálné egyleti elnöknő és Ureczky S. egyleti titkár fáradozása és heteken át tartott utánjárása is kellően lett honorálva az est erkölcsi és anyagi sikerében, mert a pénztárnok 450 koronát vett be az estén jegyek és felülfizetésekből.

— A magyar címer használata. Vármegyénk törvényhatóságához rendeletet intézett a kereskedelemügyi miniszter a magyar címer használata ügyében. A rendelet fölemlíti, hogy nem magyar gyártású iparickekre alkalmazni egyáltalán nem szabad a magyar címet, mert ez a közönséget félrevezetné. Ennek az alapján elrendeli a miniszter, hogy az iparhatóság minden ilyen esetben kutassa az iparickek származását s ha bebizonyul, hogy a címet nem hazai gyártmányra alkalmazzák, a kihágási eljárást indítsa meg.

— A nagymihályi önkéntes tűzoltó-egyesület 1905. március hó 4-én a Barnai Szálloda összes termeiben az egyesület alaptökeje és zászlója céljára zártkörű táncestélyt rendez. Belépő díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona.

— Mezőgazdasági szakértők a bíróságnál. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület feliratilag kérte az igazságügyminisztert, hogy mezőgazdasági ügyekben a bíróságok ahhoz értő szakembereket alkalmazzanak szakértőül. Az igazságügy-miniszter leiratban értesítette az O. M. G. E.-et, hogy a bíróságokhoz rendeletet intézett, amelyben meghagyja, hogy azon esetekben, amikor az szükséges, a bíróságoknál levő állandó szakértők mellőzésével, azok közül a szakemberek közül válasszák a szakértőket, akiknek névsorát az illetékes gazdasági egyesületek közlik a bíróságok vezetőivel.

— Új óvoda Márkon. Néhai Stépan Sándor alapítványából Márk községben ez évben új kisedővő fog megnyílni. A telket az épülethez Stépan Aladar földbirtokos ajánlotta fel.

— Meghosszabbított előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Kober Simon vállalkozó kérelmére a bánóc—deregnyő—ungvári helyi-érdeki vasút építésére kiadott előmunkálati engedély érvényét 1906. évi február hó 1-ig meghosszabbította. — Kober építette a t.-terebes—gálzsecs—varannói vasutat is.

— Tüdőbajos gyermekek orvosi kezelése eddig felette nehéz volt, mert az orvosi tudomány nem rendelkezett oly szerrel, melyet gyermekek adhattak volna. Az utálatos creosotpreparátumok, melyek felnőttek által is csak utálatlalt vétetnek be, gyermekeknek egyáltalán nem alkalmazhatók. A „Sirolin” bevezetése folytán ezen hiány megszűnt. A „Sirolin” felette kellemes szagu és jóízű szirup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és könnyen emésztenek. — Ezen szernek kiváló gyógyhatása számos előkelő orvos tapasztalain alapszik és minden kétségen felül áll. A lesaványodott, sápadt kicsinyek a „Sirolin”-nak rövid használata után jó étvágyat kapnak és nem sokára gömbölyű, piros arcot nyernek, míg a betegség tünetei lassankint elmúlnak.

IRODALOM.

Balmaine kisasszony múltja. Amikor manapság a francia és a német regényírókat annyira hatalmába kerítette az analízáló irány, hogy egészen megfeledeznek a meseszövegről, az angolok azok, akik a cselekményt, az érdekes bonyodalmat még mindig nem tartják fölöslegesnek. S az olvasó közönség túlnyomó része neki ad igazat, mert — az ő nézete szerint — a jóízű iakomához nem csak mártás kell, hanem hus is. Azok közül, akiknél

a meseszövegs művészté lesz, mivel-hogy a jellemrajzot magában a mesében adják és óvakodnak a sablontól, meg a valószínűtlenségtől, első helyen áll Crocker M. B. Minden ízében új, érdekesítő poétikus. Így a legújabb regényében is, a „Balmaine kisasszony múltja” címűben. Tartalma a következő: Balmaine kisasszony titokban megesküszik egy ifju mérnökkel, akit hivatása csakhamar Új-Seelandba szólít. Utközben hajótörést szenved és éveket tölt Robinson módjára egy lakatlan szigeten. Eközben hirt sem adhat magáról ifju nejének, aki öt ezért hűtlennek és csalónak tartja és elkeseredésében mulatságokban keres vigasztalást. Végül hazatér a mérnök. Otthon nagy örökség várja, de öt évi szenvedés és küzdés annyira megváltoztatta, hogy a felesége nem ismer reá. Nem is igyekszik megismertetni magát, mert azt hiszi, hogy neje hűtlen lett hozzá, de aztán meggyőződik ártatlanságáról, minden kiderül s folytatják életüket ott, ahol öt évvel ezelőtt abbahagyták... Persze, hogy ez csak halvány váza annak az érdekes mesének, amelyet Crocker e regényben elmond. A regényt Novelty Riza fordította magyarra és megjelent Singer és Wolfner kiadásában, az Egyetem Regénytár piroskötésű könyvei között. A két kötet ára együtt 2 korona.

KÖZGAZDASÁG.

Heti jelentés a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, 1905. febr. 12.

(A „Hermes” jelentése.) A belpolitikai viszonyok bizonytalansága még egyre nyomasztólag hat a tőzsdére, és az osztrák államvasuti részvényektől eltekintve, melyek az újból felmerült államotitási hírekre élénk üzlet tárgyat képeztek, a tőzsdét még mindig az üzletlenség uralja, és az árfolyamok hanyatló irányzatot követnek. E hanyatlás azonban inkább lassu lemorzsolódásban mint rohamos esésben nyilvánul, és ezért még mindig megokolt az a vélemény, hogy a politikai viszonyok tisztázódásával az egész vonalon fellendülés fog beállani.

Befektetési értékek közül záloglevelek élénk keresletnek örvendenek, a 4-százalékos magyar koronajáradék árfolyama azonban az elmúlt héten jelentékenyen visszament, főleg azokból, mivel Bécsben igen sok át hoztak a piacra.

A hazai bank r. t. az elmúlt hét folyamán tartott közgyűlésén alptökejének 10.000000 kor.-ról 15.000000 koronára való felemelését határozta el 25,000 darab 200 kor. névértékű részvény kibocsátása által. Az új részvények 220 kor. árfolyamon boesátatnak ki és a régi részvényeseknek az elővételi jog oly módon biztosították, hogy minden 2 darab régi részvényre 1 darab új részvény lesz átvehető. Ez irányban szívesen szolgál világosítással a „Hermes” Magyar Általános váltóüzlet r. t. Budapesten.

A nevezetesebb értékpapírok árfolyamai az elmúlt héten Budapesten következőképen alakultak:

4 százalékos magyar koronajáradék: 98.25; Magyar Általános Hitelbank részvény: 785.50; Osztrák hitelintézeti részvény: 676.50; Osztrák magyar államvasuti részvény: 655.25.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Pénzüntézetek és részvénytársaságok közgyűlési határnapjai:

Tőke-Terebes és vidéke fogy. szövetkezet: febr. 26-án d. u. 3 óra.

A tolesvai takarékpénztár: febr. 27-én d. e. 9 óra.

Kiadótulajdonos: **Éblert Gyula.**

